

Κατανόηση κειμένου

Όνομα: _____ Τάξη: Δ' _____ Ημερομηνία: _____

1. Διαβάζω το κείμενο προσεκτικά:

Λοιπόν, για να μην ξεχάσω και πάγi, ας αρχίσω με το όνομά μου. Με γένε Δαμιανό. Περίεργο όνομα, θα πείτε. Δεν ξέρω αν είναι περίεργο, σίγουρα όμως είναι σπάνιο. Μου αρέσει που είναι σπάνιο.

Όποιος έχει όνομα σαν κι αυτό ξεχωρίζει. Ε, πώς να το κάνουμε δεν είναι το ίδιο με το να σε γένε Κώστα ή Γιάννη ή Τάκη! Δαμιανό, λοιπόν, με γένε. Και μόλις έχω κλείσει τα δέκα μου τα χρόνια αυτό το έχω ήδη γράψει. Πάω στην πέμπτη δημοτικού ε, καλά, είναι η πιο δύσκολη τάξη που έχει τύχει! Ίδιως μ' εκείνα τα μαθηματικά, την επιστήμη και τη γεωγραφία της. Δυσκολεύομαι και με τα τρία. Κλάσματα και τρίγωνα και χάρακες και μοιρογνωμόνια... Τι καλά που ήταν όσο καιρό είχα να κάνω μόνο με προσθέσεις, αφαιρέσεις, πολλαπλασιασμούς και διαιρέσεις!

Άσε πια την επιστήμη! Κινητική ενέργεια και αδράνεια και τριβή... Λοιπόν, σας πληροφορώ πως ούτε παπαγαλία δεν μπορώ να τα θυμάμαι.

Κι εκείνη η γεωγραφία, πώς με μπερδεύει!... Ο ισπμερινός είναι ο νοτιός κύκλος που ενώνει τους δύο πόλους... Ή μήπως αυτό το κάνει ο μεσημβρινός. Αφίστε τα!

Αλλά με τα μαθήματα της γλώσσας δεν έχω κανένα πρόβλημα ή, για να γέω την αγήθεια, μόνο ένα, αυτό που μ' έκανε να πάρω και τη Μεγάλη Απόφαση. Αλλά μόνο ένα.

Μάνος Κοντογέων, Ο αдеφός της Ασπασίας

Κατανόηση κειμένου

1. Υπογραμμίζω τη σωστή απάντηση:

Ποιος είναι ο ήρωας της ιστορίας;

A. Ο Φωκιανός

B. Ο Δαμιανός

Γ. Ο Κομνηνός

Ο πρωταγωνιστής της ιστορίας ξεχωρίζει για:

A. Το χρώμα των μαλλιών του

B. Το ύψος του

Γ. Το όνομά του

Ο πρωταγωνιστής της ιστορίας δυσκολεύεται στα μαθήματα:

A. Μαθηματικά, επιστήμη και ιστορία

B. Γλώσσα, επιστήμη και ιστορία

Γ. Μαθηματικά, γεωγραφία και επιστήμη

Γραμματική

A. Βάζω τεχνικό ν όπου χρειάζεται

Τη__ Δευτέρα έχω αγγλικά, τη__ Τρίτη γαλλικά και τη__ Τετάρτη πεγαίνω στη__ χορωδία. Επίσης τη__ Πέμπτη πεγαίνω στη__ ενόργανη και τη__ Παρασκευή στη__ πισίνα. Ευτυχώς υπάρχει και το__ Σαββατοκύριακο. Σκέφτεστε ίσως ότι κουράζομαι. Δε__ φαντάζεστε πόσο! Αλλά από τ__ άγλη πεγυρά δε__ μπορώ να βρω μια δραστηριότητα που να μη__ μου αρέσει αρκετά ώστε να τη__ σταματήσω. Τα Σαββατοκύριακα παίζω με ένα__ ζάδεγφό μου. Το αγαπημένο μας παιχνίδι είναι να σκαφαλώνουμε στο__ κορμό μιας γέρικης ελιάς σα__ μαϊμουδάκια. Επίσης, γατρεύουμε το__ ψάρεμα με τη__ ψαρόβαρκα του θείου Κώστα. Μη__ αφήνετε το χρόνο σας να περνά χωρίς να κάνετε δραστηριότητες που σας αρέσουν!

ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ (τώρα)	ΑΟΡΙΣΤΟΣ (χθες/μια φορά)	ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ (χθες/συνέχεια)	ΕΞΑΚΟΛΟΥΘ. ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ (αύριο/ συνέχεια)	ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΜΕΛΟΝΤΑΣ (αύριο/μια στιγμή)
μυρίζω				
	άπλωσα			
		έσκαβα		
			Θα φυτεύω	
				Θα ανάψω

B. Συμπληρώνω τον πίνακα

Γραμματική

Γ. Μεταφέρω τις προτάσεις στους χρόνους

Ενεστώτας: Η Μαρία σπκώνεται πο γύ πρωί.

Αόριστος: _____

Παρατατικός: _____

Μέλλοντας Εξακο γουθιτικός: _____

Συνοπτικός Μέλλοντας: _____

Ενεστώτας: Ο Κώστας πηγαίνει θέατρο.

Αόριστος: _____

Παρατατικός: _____

Μέλλοντας Εξακο γουθιτικός: _____

Συνοπτικός Μέλλοντας: _____

Ενεστώτας: Η κυρία Άννα σιδερώνει τα ρούχα.

Αόριστος: _____

Παρατατικός: _____

Μέλλοντας Εξακο γουθιτικός: _____

Συνοπτικός Μέλλοντας: _____

Γραμματική

Δ. Συμπληρώνω με τα κατάλληλα αριθμητικά

- Ο αδερφός μου είναι _____ (3) χρόνων και _____ (6) μηνών.
- Μονοήμερη εκδρομή σημαίνει εκδρομή _____ (1) ημέρας, ενώ τετραήμερη εκδρομή σημαίνει εκδρομή που διαρκεί _____ (4) μέρες.
- Αγόρασα ένα βιβλίο στην τιμή των _____ (19) ευρώ.
- Ο Φεβρουάριος, που είναι ο _____ (2^{ος}) μήνας του έτους, έχει _____ (28) μέρες.
- Το θέμα της _____ (1^{ος}) σελίδας ήταν οι συνέπειες _____ (1) σεισμού που γύρω καταστροφικού.
- _____ (3) μήνες έχουν περίπου _____ (90) μέρες.
- Στους παγκύπριους αγώνες κορύμθης ο Σωτήρης ήρθε _____ (9^{ος}) στο ύπτιο. Συνολικά συμμετείχαν στους φετινούς αγώνες περίπου _____ (900) αθλητές.

Ε. Γράφω πώς γέγεται:

- ο αριθμός που έχει τέσσερα ψηφία: _____
- η σημαία που έχει δύο χρώματα: _____
- το όχημα που έχει 3 τροχούς: _____
- το κτίριο που έχει δύο ορόφους: _____

Γραμματική

Στ. Συμπληρώνω με ε ή αι.

-Τι γίνετ__ παιδιά ; Γιατί δεν παίζετ__;

-Δεν μπορούμ__ να συμφωνήσουμ__ τι παιχνίδι να παίζουμ__.

Κανείς δε δέχετ__ να παίζει το παιχνίδι που σκέφτετ__ ο άγος.

-Εγώ νομίζω πως άδικα χάνετ__ το χρόνο σας.

-Δηλαδή τι προτείνετ__ να κάνουμ__;

-Κάτι πο γύ απερό. Να ρίξετε κηήρο.

-Καλή ιδέα. Πώς δεν το σκεφτήκαμ__ τόσο ώρα.

Ζ. Συμπληρώνω τα κενά βάζοντας τα ρήματα στο κατάλληλο πρόσωπο και χρόνο.

• Μαρία, δε _____ (ζεσταίνομαι) με τα βαριά ρούχα που _____ (φορώ);

• Στην εργασία του ο πατέρας μου _____ (πηρώνομαι) καλά, αλλά στην προηγούμενη εργασία του _____ (παίρνω) μεγαλύτερο μισθό.

• Από αύριο οι γονείς μου _____ (σηκώνομαι) πο γύ πρωί και _____ (πηγαίνω) πρωινό περπάτημα.

• Χτες ο Σάββας _____ (ψήνομαι) στον πυρετό, αλλά _____ (θέγω) να πάει στο σχολείο. Τελικά όμως η μητέρα του τον _____ (παίρνω) στο γιατρό.

Πού _____ (τρέχω) χτες το απόγευμα εσύ και η αδελφή σου;

Λεξιλόγιο-Ορθογραφία

Α. Συμπληρώνω τα κενά με τα κατάλληλα γράμματα και τονίζω όπου χρειάζεται.

μετανι...ν..., αθ...ότ...τα, πορ...α, ήρ...ας, οχ...μερ...ς, κ...ριεύω,
 π...ρώνω, σ...ν...γία, τ...φ...νας, ευθ...ντι, πη...μμ...ρισμένος,
 ψ...χρ...μος, σ...γκ...ν...τικός, ...μίφ...ς, ζ...γιάρης, εγά.....μα, σ...στικός,
 χατ...ρ..., προμ θέομ..., απογο...τεύομ..., βρετάν...κος, θα...α...έος,
 γδ...ρνω

Β. Σχηματίζω ρήματα από τις λέξεις:

καρφί καρτώνω

παγίδα

μαύρος

αντίκρυ

γυαλί

κλειδί

γιατρός

καλημέρα

γάμψι

όνειρο

Γ. Γράφω προτάσεις με τις λέξεις: ψυχραιμία, ήρωας, τυφώνας, τρίτος, θαρραλέος.

Υποστηρικτικό Υλικό Για Την Γραμματική

A. Τελικό ν

Μερικές λέξεις άλλοτε διατηρούν το τελικό **ν** και άλλοτε όχι. Οι λέξεις αυτές είναι:

- ▶ Τα άρθρα **το(ν), τη(ν), ένα(ν)**
- ▶ Το αριθμητικό **ένα(ν)**
- ▶ Η προσωπική αντωνυμία **αυτή(ν) - τη(ν)**
- ▶ Οι άκλιτες λέξεις **δε(ν), μη(ν)**.

Οι λέξεις αυτές διατηρούν το τελικό **ν** όταν η λέξη που ακολουθεί αρχίζει από:

- ▶ τα φωνήεντα: **α, ε, η, ι, ο, υ, ω**
- ▶ τα σύμφωνα: **κ, π, τ**
- ▶ τα δίψηφα σύμφωνα: **μπ, ντ, γκ, τσ, τζ**
- ▶ τα διπλά σύμφωνα: **ξ, ψ**



Διατηρούν πάντα το τελικό **ν**:

- ▶ το επίρρημα **σαν**
- ▶ η προσωπική αντωνυμία **αυτόν - τον**
- ▶ η αόριστη αντωνυμία **έναν**



B. Χρόνοι Ρημάτων (ενεργητική και παθητική φωνή)

Ενεργητική φωνή					
Οριστική					
Ενεστώτας	Παρατατικός	Αόριστος	Συνοπτικός Μέλλοντας	Παρακείμενος	Υπερσυντέλικος
δένω	έδενα	έδεσα	θα δέσω	έχω δέσει	είχα δέσει
δένεις	έδενες	έδεσες	θα δέσεις	έχεις δέσει	είχες δέσει
δένει	έδενε	έδεσε	θα δέσει	έχει δέσει	είχε δέσει
δένουμε	δέναμε	δέσαμε	θα δέσουμε	έχουμε δέσει	είχαμε δέσει
δένετε	δένατε	δέσατε	θα δέσετε	έχετε δέσει	είχατε δέσει
δένουν(ε)	έδεναν / δένανε	έδεσαν / δέσανε	θα δέσουν(ε)	έχουν(ε) δέσει	είχαν(ε) δέσει

Παθητική φωνή					
Οριστική					
Ενεστώτας	Παρατατικός	Αόριστος	Συνοπτικός Μέλλοντας	Παρακείμενος	Υπερσυντέλικος
δένομαι	δενόμουν(α)	δέθηκα	θα δεθώ	έχω δεθεί	είχα δεθεί
δένεσαι	δενόσουν(α)	δέθηκες	θα δεθείς	έχεις δεθεί	είχες δεθεί
δένεται	δενόταν(ε)	δέθηκε	θα δεθεί	έχει δεθεί	είχε δεθεί
δενόμαστε	δενόμασταν	δεθήκαμε	θα δεθούμε	έχουμε δεθεί	είχαμε δεθεί
δένεστε / δενόσαστε	δενόσασταν	δεθήκατε	θα δεθείτε	έχετε δεθεί	είχατε δεθεί
δένονται	δένονταν / δενόντουσαν	δέθηκαν(ε)	θα δεθούν(ε)	έχουν(ε) δεθεί	είχαν(ε) δεθεί

Υποστηρικτικό Υλικό Για Την Γραμματική

Β. Ρήματα που κλίνονται διαφορετικά στον αόριστο!!!

μένω -έμεινα

φεύγω- έφυγα

στέλνω-έστειλα

μεθώ-μέθυσσα

λέω-είπα

βλέπω-είδα

έχω-είχα

είμαι-ήμουν

έρχομαι-ήρθα

πηγαίνω-πήγα

δακρύζω-δάκρυσα

αθροίζω-άθροισα

δανείζω-δάνεισα

πλένω - έπλυνα

Υποστηρικτικό Υλικό Για Την Γραμματική

Γ. Πίνακας με απόλυτα και τακτικά αριθμητικά

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΛΥΤΩΝ ΚΑΙ ΤΑΚΤΙΚΩΝ ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΩΝ		
	Απόλυτα αριθμητικά	Τακτικά αριθμητικά
1	ένας	πρώτος
2	δύο/δυο	δεύτερος
3	τρεις	τρίτος
4	τέσσερις	τέταρτος
5	πέντε	πέμπτος
6	έξι	έκτος
7	επτά/εφτά	έβδομος
8	οκτώ/οχτώ	όγδοος
9	εννέα/εννιά	ένατος
10	δέκα	δέκατος
11	ένδεκα/έντεκα	ενδέκατος
12	δώδεκα	δωδέκατος
13	δεκατρείς	δέκατος τρίτος
14	δεκατέσσερις	δέκατος τέταρτος
15	δεκαπέντε	δέκατος πέμπτος
16	δεκαέξι/δεκάξι	δέκατος έκτος
17	δεκαεπτά/δεκαεφτά	δέκατος έβδομος
18	δεκαοκτώ/δεκαοχτώ	δέκατος όγδοος
19	δεκαεννέα/δεκαεννιά	δέκατος ένατος
20	είκοσι	εικοστός
21	είκοσι ένας	εικοστός πρώτος
22	είκοσι δύο	εικοστός δεύτερος

Υποστηρικτικό Υλικό Για Την Γραμματική

Γ. Πίνακας με απόλυτα και τακτικά αριθμητικά

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΛΥΤΩΝ ΚΑΙ ΤΑΚΤΙΚΩΝ ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΩΝ		
	Απόλυτα αριθμητικά	Τακτικά αριθμητικά
30	τριάντα	τριακοστός
40	σαράντα	τεσσαρακοστός
50	πενήντα	πεντηκοστός
60	εξήντα	εξηκοστός
70	εβδομήντα	εβδομηκοστός
80	ογδόντα	ογδοηκοστός
90	ενενήντα	ενενηκοστός
100	εκατόν/εκατό	εκατοστός
101	εκατόν ένας	εκατοστός πρώτος
200	διακόσιοι	διακοσιοστός
300	τριακόσιοι	τριακοσιοστός
400	τετρακόσιοι	τετρακοσιοστός
500	πεντακόσιοι	πεντακοσιοστός
600	εξακόσιοι	εξακοσιοστός
700	επτακόσιοι/εφτακόσιοι	επτακοσιοστός
800	οκτακόσιοι/οχτακόσιοι	οκτακοσιοστός
900	εννιακόσιοι	εννιακοσιοστός
1.000	χίλιοι	χιλιοστός
2.000	δύο χιλιάδες	δισχιλιοστός
3.000	τρεις χιλιάδες	τρισχιλιοστός
10.000	δέκα χιλιάδες	δεκακισχιλιοστός
1.000.000	ένα εκατομμύριο	εκατομμυριοστός
1.000.000.000	ένα δισεκατομμύριο	δισεκατομμυριοστός

Υποστηρικτικό Υλικό Για Την Ορθογραφία

Λεξιλόγιο

